

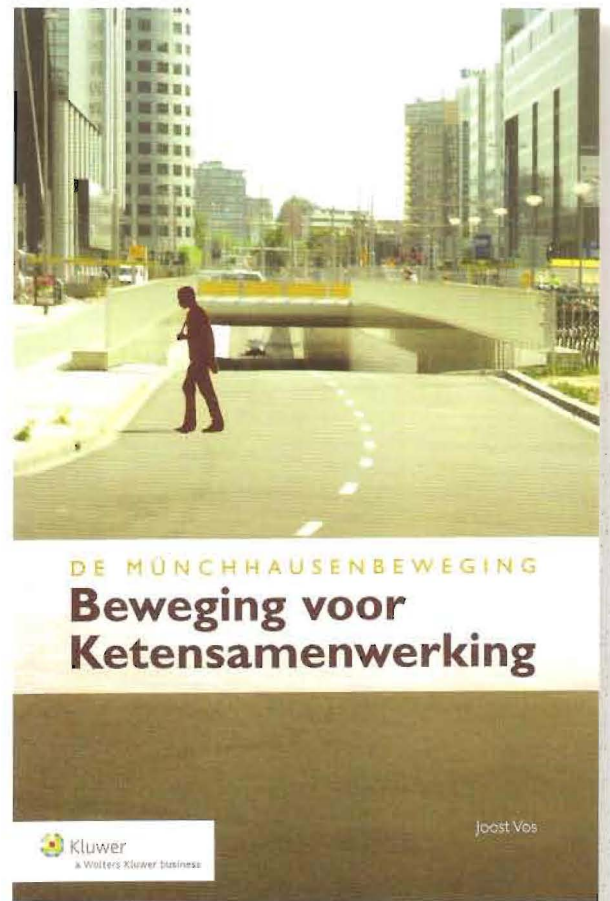
Theorie volgt praktijk volgt theorie

Titel De Münchhausenbeweging,
beweging voor ketensamen-
werking
Auteur Joost Vos
Uitgever Kluwer
Prijs € 29,50

door Jan Steyaert, lector Fontys hogescholen

Iedereen kent het fenomeen, en ziet het maar al te dikwijls gebeuren: mensen werken keihard en professioneel, maar door gebrekkige samenwerking is het gezamenlijke resultaat onbevredigend. Dat deed zich voor bij de hulpdiensten op 9/11 toen de communicatie tussen politie en brandweer problematisch was. Maar het gebeurt ook in hulpverleningssituaties waarbij meerdere organisaties en professionals zijn betrokken. Fragmentatie en specialisatie van het aanbod enerzijds en multiprobleem-situaties anderzijds maken samenwerking tot een behoorlijke uitdaging. Succes is niet gegarandeerd!

In Rotterdam waren ze de weeffouten in de hulpverlening grondig beu, en zo startte in 2004 de Münchhausen-beweging. Het is een informeel samenwerkingsverband van mensen en organisaties uit diverse hoeken die vermijden dat kwetsbare burgers tussen wal en schip belanden. Met elkaar spreken ze af dat ze geen 'nee' zeggen. Een situatie mag nog zo complex zijn, de regels mogen nog zo veel onmogelijk maken, ze zeggen geen nee. Er is een gezamenlijk manifest en een *code of conduct*. De essentie is oplossingsgericht (samen)werken, gericht op de zorgbehoevende burger. Het gaat niet om roem, maar om je plicht doen, zoals in de lijfspreuk van Baron von Münchhausen. TNO-medewerker Joost Vos promoveerde onlangs op een onderzoek naar de Münchhausen-beweging. Jarenlang

volgde hij intensief het wel en wee van dit initiatief om de praktijk te confronteren met de wetenschappelijke kennis over ketensamenwerking en sociale bewegingen, ten einde de theorie te verrijken. De lezer krijgt meteen de belangrijkste bouwstenen uit die theorieën mee. Het geheel levert niet alleen een historische beschrijving van de beweging op, maar ook duiding daarvan vanuit die theorie. Als essentiële aspecten van het Rotterdamse initiatief wordt gewezen op vertrouwen, kleinschaligheid en elkaar steeds aanspreken op gedragswijzingen, gericht op het effectief helpen van kwetsbare burgers. Dat leidt tot een cultuurverandering en het continu met elkaar delen van succesverhalen.

Het mooie van dit onderzoek is niet alleen dat het de theorie verrijkt door de praktijk, maar de praktijk ook door de theorie. De relatie tussen onderzoeker en Münchhausen-beweging stopte niet bij de promotie, maar loopt nog steeds. Het einde van het boek had echter krachtiger gekund, want de terugkoppeling van theorie naar de Rotterdamse praktijk krijgt geen plaats. De auteur blijft erg dicht bij de casus en benut weinig kansen om wat daar geleerd is over samenwerking expliciet te beschrijven voor andere steden of sectoren. Misschien dat een dergelijk slot niet in een proefschrift past, maar dan zou de auteur ons een plezier doen dat alsnog elders te publiceren. ■ JS

Meer informatie: www.munchhausenbeweging.nl.